

Føroya Sosial-Demokrat

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 43

Lýsingarprísur fyri mnn: 20 oyru á
1. síðu, 15 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 28. oktober 1950

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,50 + porto um fjórðingsárid

24 árg.

Arbeiðs- fiskimenn og allir samhugaðir landsmenn!

Kammirátar!

Kunnu tit fara á val at velja teir flokkar, ið vilja loysing, og sum harvið orsakað,

- at vit missa okkara bú- og virkisrátt í Grönlandi og Danmark —
- at vit missa allar teir fyrimunir, ið vit nú hava við felags peningaskipan við danir —
- at vit verða innistongdir á hesum litla heimliga økinum, samstundis sum aðrar tjóðir royna at bróta niður landamörk fyri at víðka um bú- og virkisrátt fjóldarinnar.

Kunnu tit fara á val at velja afturhaldsflokkarnar, fólkaflokkinn og sambandsflokkinn, ið hava og vilja halda fast um hitt kapitalistiska stýrslagið, ið orsakar:

- at fiskimenn ikki fáa sín rætt í teimum stovnum, ið viðgera og umsita hansara størstu áhugamál t. d. Føroya fiskisøla.
- at arbeiðs- og fiskimenn gjalda nógv meira í toll og skatt enn teir eiga at gera, samstundis sum stórinntøkurnar eru skattafriar, tí teir ikki vilja leggja byrðurnar á tær herðarnar, ið eru mentar at bera tær, men heldur lata arbeiðs- og fiskimannin knógva undir teimum.
- at vit hava eitt órættvíst prístal, ið orsakar at arbeiðsmenn langt ífrá fáa eina lön, ið er samsvarandi teir prísir, sum arbeiðsmaðurin má gjalda fyri neyðsynjarvörurnar.
- at atbeiðs- og fiskimenn mugu gjalda ovurprísir fyri flest allar vörur, tí samfelagið letur heilsölumenn og aðrar innflutningsmenn skalta og valta við vöruheypum og vöruprísnum sum teir sjálvir, sum spekulantar, halda hóska teimum best.
- at útgerðarmenn, bankar og aðrir, við ovurprísnum og nívandi rentubyrðum, gerast ovurríkir av einari deyðstrongari fiskivinnu, samstundis sum fiskimenn ikki fáa sína lön.
- at arbeiðs- og fiskimenn, sambært eltt kapitalistiskt stýrslag, ikki kunnu taka seg saman um keyp av amboðum, skipum o. ø., tí allir vegir til bílig og lagalig lán eru stongdir.
- at arbeiðs- og fiskimannabörn, eru fullkomiliga avstongd frá øllum hægri lærdómi, tí landsins hægri skúlasapur er soleiðis skipaður, at einans ríkmannabörn hava möguleikar at troyta hesar lærdómskeldurnar.

Eingin arbeiðs- fiskimaður ella rætt hugsandi føroyingur kann velja hesar flokkarnar. Eingin kann gera tað ímóti sær sjálvum og sínum kammirátum.

Hesi ferð fylkjast allir føroyingar um javnaðarflokkinn, og geva honum vald til at skapa eitt rættvísari samfelag, eitt samfelag, ið veitir øllum rætt til arbeiði, rætt til rættvísa úrtöku av arbeiðinum og rætt til fulla og rættvísa atkomu og nýtslu av øllum samfelagsins góðum.

Fylkist um javnaðarflokkinn!

Státsstudningurin til bátabygging

Tað er av loysingamonnum hildið fram av fundum, at státsstudningurin til bátabygging er skipaður soleiðis, at bátarnir skulu verða studningin dýrari enn teir annars kunnu fáast.

At bátar kunnu vera ovdýrir ivast er einki í, tesverri. Men tað er ikki rætt, at státturin setur nakra treyt við øðrum enn góðskuni.

Studningsbátarnir skulu verða byggdir innanfri kongaríkisins mark. Men viðvíkjandi prísinum kunnu menn samráðast og byggja har, ið biligast er. Og bátar byggdir í Føroyum kunnu fáa eins væl studning sum bátar, ið verða byggdir í Danmark.

SEV og státsfinansieran

Loysingamenn siga fólki, at státsins figgarhjálpi til SEV skal verða treytað av, at dansk feløg gera arbeiði, og at hetta ber við sær, at eitt norskt tilboð uppá 3 milliónur billigari má verða afturkastað.

Vit hava spurt mann í SEV málinum.

Hann sigur, at tað er einki hofi í hesum.

Føroyingar er ikki bundnir at taka við einum dýrari danskum tilboði og at vraka eitt billigari norskt ella annað fremant landa tilboð.

Framsýning

Framsýning av barnatekningum úr skúlunum í Havn verður í Avhaldshúsinum 29., 30., 31. í hesum Kl. 3 til 6 seinapartin.

FRAMSÝNINGARNEVNDIN

Th. Petersens

LANDSBANKI

Mangur maður stursaði við, tá ið Th. Petersen uppi í Tórs-höll í Havn greiddi fólki frá, hvussu hann vildi stovna ein landsbanka uppá:

1. Tær 10 milliónurnar av marskallhjálpinum til Føroyar.
2. Tann partin, sum líknast okkum av endurgjaldspeninginum fyri krigsskaða o. s. fr. mestu av fremmandum og fyri ein part heilt flótandi peningi.

Hesin landsbankin skuldi ikki koma istaðin fyri »Sjóvinnubankan« og »Føroya Banka« — teir skulu framvegis hava loyvi at skúma síni 5-600 000 kr. hvør í netto skattainntöku um árið av tí neyðstadda vinnulívnum — men landsbankin skuldi kortini kunna vinna so nógv, at hann kundi greiða allar landshúsarhaldsútreiðslurnar.

Eingin hevur hoyrt størri humbukk!

(Framhald á 3. síðu)

Loysingarmenn báðir

Hvat ber loysingin við sær?

Tórstein og Erlendur, hvi grugga sjógvin, so fólk ikki fær skil á teirri veruligu stöðuni?

Hvi ikki mannliga leggja sonnu stöðu sína fram, so fólk ið fær høvi til at meta og hugsa um, hvar ið hvør stöðan ber — og so taka stöðu undir persónligari ábyrgd og vitan um, hvat ið kann standast av teirri stöðu ein tekur.

Tit eru báðir loysingarmenn.

Av tí, sum tú Tórstein skrivar, eru tú og teir ið standa á odda við tær til hetta lögtingsvalið, reinir loysingarmenn. Tit vilja burtur úr ríkisfelagsskapinum, gera ein sjálvstöðugan føroyskan stát.

Er hetta skeiðt?

Og tú Erlendur, tú og tinir oddamenn siga, at tit eru bara komnir upp í føroyskan politik fyri at fáa loyst frá Danmark. Um hetta eru allir menn fullkomuliga greiðir.

MUNURIN MILLUM tykkara er, tykist mær, bara tann, at tú Tórstein kanska er royalistiskur, t.v.s., vil hava sett á stovn eitt føroyskt kongaríki, meðan tú Erlendur vil seta á stovn ein republikk við presidenti á odda.

VELJARARNIR MEGU SO HUGSA UM, hvørjar fyrimunir loysing gevur, og hvat ið vit lissa við henni.

Hjá mær sum slitmanni ið »ideologisk« stevnir ímóti, at fjöldin, her hjá okkum arbeiðs- og fiskimenn, skal eiga viðasta

(Framhald á 2. síðu)